

Vyučovací předmět: **OBČANSKÁ VÝCHOVA**

A. Charakteristika vyučovacího předmětu.

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Občanská výchova** je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, která v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vyučovací předmět **Občanská výchova** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Občanská výchova** je (podle Rámcově vzdělávacího programu pro základní školy) rozdělena na pět tematických okruhů **Člověk ve společnosti**, **Člověk jako jedinec**, **Stát a hospodářství**, **Stát a právo** a **Mezinárodní vztahy, globální svět**.

Tyto tematické okruhy jsou uvedeny v ročnících 2. stupně podle posloupnosti výuky a prostupují obsahem učiva od 6. do 9. ročníku tak, aby byly splněny očekávané výstupy u žáků dle Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělání.

V rámci **mezipředmětových vztahů** má Občanská výchova velmi blízký vztah ke všem vzdělávacím oblastem. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Konkrétní prolínání znalostí a dovedností jsou uvedeny v jednotlivých ročnících. Přesahy vzdělávací oblasti Člověk a společnost se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, jenž je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Občanská výchova výrazně rozvíjí **průřezová témata** Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova a dotýká se i dalších průřezových témat – Mediální výchovy, Environmentální výchovy a Multikulturní výchovy.

Organizační vymezení uvedené vzdělávací oblasti je v jednotlivých ročnících rozpracováno podle tematických okruhů učiva a jejich podtématy s očekávanými výstupy.

Časové vymezení u jednotlivých podtémat tematických okruhů učiva v časových úsecích je uvedeno formou návrhu, doporučení. Závazné časové upřesnění učiva bude vymezeno v individuálních časově tematických plánech, které si budou učitelé každoročně vytvářet sami. Neměnná je jednohodinová týdenní dotace v 6. až 9. ročníku základní školy.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	V tomto předmětu budou učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívat zejména tyto strategie:
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umožňovat žákům zjistit jejich individuální učební styl a pomáhat jim osvojit si odpovídající postupy učení – předkládat žákům konkrétní návody efektivního učení ➤ pozitivně motivovat žáky k zájmu o učení a vzdělávání – např. jim nabízet témata, která se jich dotýkají a jsou pro ně známá nebo je zajímají ➤ upozorňovat žáky na zajímavé zdroje informací, vést je k hledání informačních zdrojů, vyžadovat jejich ověřování (práce s encyklopediemi, zpravodajstvím, internetem atd.) ➤ pomocí rozličných metod a forem práce (práce samostatná, ve skupině, ve dvojicích, kreativní úkoly apod.) stimulovat žáky k rozvíjení zvědavosti, k vyhledávání a zpracovávání informací, rozvíjení tvůrčí činnosti v učení, ke vzájemné komunikaci, spolupráci a pomoci druhým ➤ podněcovat žáky k hodnocení své činnosti (zpětné vazby, sebereflexe, společné diskuse po činnostech)
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ➤ motivovat žáky k samostatnému i týmovému řešení daného problému a napomáhat jim při hledání různých variant řešení i možností, jak některým problémům předcházet ➤ podněcovat žáky k aplikaci a integraci poznatků, dovedností a zkušeností z výuky a osobního života s informacemi z dalších zdrojů ➤ předkládat žákům dostatek úloh, příkladů a modelových situací, které vycházejí z reálného života a směřují k samostatnému uvažování a řešení problémů ➤ podporovat tvořivost, originální návrhy řešení ➤ vést žáky k aktivnímu zapojení se do soutěží a následné reprezentaci domovské školy, obce, města ➤ vést žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybízet žáky k vyjadřování myšlenek a názorů srozumitelně, výstižně a v logickém sledu ➤ navozovat s žáky i navzájem mezi nimi dialogy směřující k všestranné a účinné komunikaci ➤ vést žáky k adekvátní verbální i neverbální komunikaci (se žáky, ve skupině, s dospělým ve škole i mimo ni) ➤ nabízet žákům využívání informačních a komunikačních technologií pro dorozumívání v rámci

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ různých mezinárodních komunikačních destinací ➤ podněcovat žáky ke vstřícnosti, ochotě a toleranci při prezentaci názorů druhých
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napomáhat žákům při orientaci v otázkách současného i budoucího života a porozumění složitostem života a mezilidským vztahům ➤ posilovat žákovu sebedůvěru v jeho individuálním rozvoji ➤ společně se žáky vytvářet pravidla společného života ve třídě, která budou vycházet ze vzájemného respektu, a vést žáky k jejich dodržování ➤ využívat aktivizujících metod výuky a forem práce podporujících rozvoj sociálních dovedností žáků (při skupinové práci je vést k přiměřenému rozdělení dílčích úkolů a rozdělení rolí, společnému plánování a závěrečnému hodnocení výsledků i průběhu společné práce) ➤ oceňovat žáky za pozitivní projevy chování, snahu a vykonanou práci a vybízet je, aby se oceňovali i mezi sebou navzájem a taktně vyjadřovali kritiku ➤ seznamovat žáky, na základě modelových situací (pomocí hraní rolí), s nejvhodnějšími způsoby řešení různých konfliktních situací
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky ke schopnosti zaujmout stanovisko k událostem kolem sebe, vyslovit svůj názor a obhájit ho vhodnými argumenty ➤ seznamovat žáky s principy fungování společnosti prostřednictvím hry (žáci např. předvádějí, jak fungují volby, probíhá soudní proces, pořádají referendum) ➤ připravovat žáky na život takový, jaký je a rozvíjet jejich schopnosti důležité pro spokojený a plnohodnotný život ➤ rozvíjet u žáků chápání nutnosti pravidel ve společnosti (norem a zákonů) a jejich dodržování ➤ podněcovat žáky k aktivnímu zapojování do dění ve škole, obci a celé společnosti a k účasti na kulturních a společenských akcích
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky k plánování vlastní práce, rozdělení rolí při práci ve skupině a hodnocení výsledků práce a k využití správných postupů při přípravě na vyučování i různých pracovních činnostech ➤ nabízet modelové situace vedoucí k využití poznatků, dovedností a zkušeností získaných z výuky a osobního života ➤ vést žáky k sebepoznání a k odpovědnému rozhodování při volbě povolání ➤ rozšiřovat výuku účastí na tematicky laděných vzdělávacích a kulturních akcích (přednášky, besedy, představení, výstavy a exkurze)

	<p>➤ vést žáky k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznání otázek obrany státu</p>
--	--

B. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**6. ročník****Tematický okruh: Člověk ve společnosti**

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje a popíše státní symboly ➤ popíše, kdy a jak se používají ➤ vysvětlí, k čemu slouží ➤ prokazuje úctu státním symbolům ➤ svými slovy vyjádří, co pro něho znamená pojem domov, vlast, 	<ul style="list-style-type: none"> • naše vlast • naše obec, region, kraj • naše vlast 	<p>PT: <i>Osobnostní a sociální výchova</i> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><i>Výchova demokratického občana</i> - Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních</i></p>

<p>vlastenectví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede, čím v minulosti i současnosti přispěly české země světu v kultuře, vědě, umění, politice, sportu ➤ uvede svůj vzor z české historie či současnosti a výběr zdůvodní ➤ uvede příklady svátků a tradic ČR, popíše, jak je doma slaví ➤ popíše přírodní a kulturní zajímavosti své obce, uvede příklad památek hlavního města Prahy ➤ má vlastenecké cítění ➤ svými slovy vyjádří, na co mohou být občané ČR hrdí, čím je naše země výjimečná ➤ zajímá se o život v obci, navrhuje zlepšení jejího prostředí ➤ uvede, proč respektovat ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků <ul style="list-style-type: none"> ➤ všímá si životního prostředí v obci, popíše nedostatky a navrhuje řešení <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklad lidí (zejména v okolí, obci), kteří potřebují pomoc, a navrhuje možnosti, jak jim pomoci ➤ podle svých možností nabízí pomoc potřebným ➤ zdůvodní, proč je důležité si vzájemně pomáhat ➤ v modelové situaci poskytování pomoci raněnému dodržuje pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní život <ul style="list-style-type: none"> • naše obec <ul style="list-style-type: none"> • lidská setkání 	<p><u>souvislostech</u> - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Environmentální výchova</u> – Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problém životního prostředí</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, město, příroda počasí, člověk a společnost</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Geometrie v rovině a v prostoru – rovinné útvary, metrické vlastnosti v rovině, prostorové útvary; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj lidské společnosti, známé osobnosti z historie</p> <p><u>Fyzika</u> - Látky a tělesa - měřené veličiny</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl; Neživá</p>
---	--	--

<p>poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jmenuje příklady pravidel slušného chování ➤ uvede pravidla dialogu, proč naslouchat druhému, jak vhodně reagovat ➤ přiměřeně věku argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor ➤ zopakuje možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá ➤ přiměřeně věku sděluje svůj názor, srozumitelně jej formuluje ➤ uvede, v čem se lidé navzájem liší, co mají společného ➤ vlastními slovy popíše odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové,...), uvede, proč druhé respektovat ➤ uvede příklady projevů netolerantního, „nepřátelského“ chování a zaujímá k němu odmítavý postoj ➤ navrhuje možnosti nápravy, řešení ➤ uvede příklady spolupráce mezi lidmi ➤ reprodukuje, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci ➤ popíše, v čem je spolupráce důležitá 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady lidského soužití • vztahy mezi lidmi • kulturní život • lidská setkání • vztahy mezi lidmi • lidská setkání • vztahy mezi lidmi • naše škola • naše obec, region, kraj • zásady lidského soužití 	<p>příroda – podnebí a počasí; Základy ekologie – ochrana přírody a životního prostředí</p> <p><u>Zeměpis</u> - Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví; Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví v komunitě; Osobnostní a sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	--

6. ročník

Tematický okruh: Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ osvojuje si vhodné metody učení ➤ dělá si poznámky, které usnadní učení ➤ zkouší různé způsoby učení ➤ volí vhodný učební styl s ohledem na svou osobnost 	<ul style="list-style-type: none"> • podobnost a odlišnost lidí • osobní rozvoj 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, dotazník, péče o zdraví, člověk a společnost</p> <p><u>Matematika</u> - Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj lidské společnosti</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – fylogeneze a ontogeneze člověka, anatomie a fyziologie, životní styl</p>

		<p><u>Zeměpis</u> - Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo světa</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání; Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, režim dne; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – stres a jeho vztah ke zdraví, bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví; Hodnota a podpora zdraví – celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, podpora zdraví a její formy; Osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, morální rozvoj</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – využití osobních předpokladů při volbě profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	---

6. ročník

Tematický okruh: Stát a hospodářství

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- dodržuje zásady hospodárnost a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastními slovy vysvětlí, v čem spočívá hospodárnost ➤ sestaví jednoduchý rozpočet běžné domácnosti ➤ vyjmenuje zdroje příjmů a výdajů v rozpočtu – osobním, rodinném ➤ uvede příklad záležitostí, které je třeba financovat z obecního rozpočtu 	<ul style="list-style-type: none"> • majetek, vlastnictví • peníze 	<p>PT:</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy rodina, bydlení, volný čas a zájmová činnost</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel, poměru, procentuálního počtu i rovnic; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat, funkce; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj a podoby peněz v dějinách</p> <p><u>Zeměpis</u> - Regiony světa – makroregiony světa; Společenské a hospodářské prostředí – hospodářské procesy, světové hospodářství; Česká republika – Česká republika</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Provoz a údržba domácnosti – finance, provoz a údržba domácnosti; Svět práce – trh práce, podnikání</p>

6. ročník

Tematický okruh: Stát a právo

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jednoduchým způsobem popíše, co si představuje pod pojmem demokracie ➤ vlastními slovy vysvětlí, proč se státní moc dělí do tří složek ➤ vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány a instituce ➤ jednoduše popíše jejich funkci (včetně zabezpečení obranu země) ➤ uvede, které instituce se podílejí na správě obce ➤ vyjmenuje příklady základních lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> • principy demokracie • právní základy státu • právní základy státu • obrana státu • státní správa a samospráva • lidská práva 	<p>PT: <i>Osobnostní a sociální výchova</i> - Sociální rozvoj</p> <p><i>Mediální výchova</i> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MV: <i>Český jazyk a literatura</i> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><i>Cizí jazyk</i> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy rodina, bydlení, volný čas a zájmová činnost</p> <p><i>Matematika</i> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel, poměru, procentuálního počtu i rovnic; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat, funkce;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje příklady základních dokumentů týkajících se lidských práv ➤ vyjmenuje práva a povinnosti ➤ přiměřeně věku hájí svá práva a respektuje práva druhých ➤ reprodukuje důležitost ochrany lidských práv ➤ vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla ➤ respektuje a dodržuje právní normy a dokáže stanovit druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce 	<ul style="list-style-type: none"> • právo v každodenním životě • protiprávní jednání 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj a podoby peněz v dějinách</p> <p><u>Zeměpis</u> - Regiony světa – makroregiony světa; Společenské a hospodářské prostředí – hospodářské procesy, světové hospodářství; Česká republika – Česká republika</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Provoz a údržba domácnosti – finance, provoz a údržba domácnosti; Svět práce – trh práce, podnikání</p>
---	---	--

6. ročník

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět		
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu 		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jednoduše vysvětlí, proč porušování lidských práv patří k závažným problémům 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace 	<p>PT:</p> <p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj</p> <p><u>Výchova k myšlení v evropských a globálních</u></p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí nedostatky v životním prostředí v obci ➤ navrhuje řešení a sám se dle svých schopností zapojuje 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace 	<p><u>souvislostech</u> - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Kulturní diference; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Environmentální výchova</u> - Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy příroda, počasí, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - historie evropské integrace</p> <p><u>Fyzika</u> - Energie – formy energie</p> <p><u>Chemie</u> - Pozorování, pokus a bezpečnost práce – mimořádné události; Směsi – směsi, voda, vzduch; Organické sloučeniny – paliva; Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR, průmyslová hnojiva, plasty a syntetická vlákna</p>
--	--	---

		<p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl; Neživá příroda – podnebí a počasí ve vztahu k životu; Základy ekologie – organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Životní prostředí – krajina, vztah příroda a společnost; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	--

7. ročník

Tematický okruh: Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy z RVP ZV

- Žák:
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
 - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
 - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
 - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
 - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
 - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
 - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
 - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
 - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jednoduše vysvětlí pojem nacionalismus a rozdíl mezi ním a vlastenectvím ➤ uvede příklady jejich projevů na konkrétním jednání v současnosti nebo historii ➤ vysvětlí, čím může být nacionalismus 	<ul style="list-style-type: none"> • naše obec, region, kraj • naše vlast • kulturní život • vztahy mezi lidmi 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Kulturní diference; Lidské</p>

<p>nebezpečný</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady přírodních a kulturních zajímavostí ČR ➤ má vlastenecké citění, zajímá se o osud země, chce přispět k jeho rozvoji – uvede možnosti, jak se podílet na životě ve společnosti, obci ➤ zdůvodní, proč respektovat ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímat jejich projevy bez posměšků ➤ vysvětlí, v čem spočívá vandalské chování ➤ zdůvodní, proč je nesprávné a čím poškozuje ostatní ➤ rozpozná projevy vandalského chování v praxi ➤ chová se zodpovědně a hospodárně vůči veřejnému majetku ➤ uvede, jak lze proti vandalskému chování vystupovat – pozitiva i negativa ➤ v rámci svých možností proti vandalismu vystupuje a zasahuje ➤ uvede příklady kulturních institucí ➤ vysvětlí, co kulturní instituce nabízejí ➤ uvede kulturní instituce ve své obci a okolí ➤ seznámí se s jejich nabídkou ➤ vybírá si z ní a svůj výběr zdůvodní – vysvětlí, proč ho zajímá právě to ➤ vysvětlí, co jsou to média, mediální sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • naše obec, region, vlast • zásady lidského soužití • naše obec, region, kraj • kulturní život 	<p>vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Environmentální výchova</u> - Základní podmínky života</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Fungování a vliv medií ve společnosti</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací, komunikace</p> <p><u>Dějepis</u> - Člověk v dějinách - vývoj lidské společnosti, významné osobnosti, události, místa a památky; Kořeny evropské kultury; Křesťanství a středověká Evropa - světová náboženství</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl</p> <p><u>Zeměpis</u> - Regiony světa – makroregiony; Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo světa, globalizační společenské procesy, regionální společenské útvary; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklad, jak nás média ovlivňují ➤ uvede příklad lidí, kteří potřebují pomoc ➤ hledá a navrhuje řešení, jak jim pomoci ➤ uvede, jak by v těchto případech mohli pomáhat jednotliví lidé – on sám, jeho rodina (dle možností) ➤ podle svých možností nabízí pomoc potřebným ➤ jedná podle pravidel slušného chování ➤ ukáže, jak dodržovat pravidla dialogu, naslouchat druhému, vhodně reagovat ➤ přiměřeně věku argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor ➤ uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá ➤ sděluje a srozumitelně formuluje svůj názor ➤ vysvětlí pojmy tolerance, menšina ➤ zdůvodní, proč by měl respektovat odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) ➤ definuje pojem empatie ➤ vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie ➤ uvede příklady jejich projevů ➤ odmítá je a navrhuje řešení ➤ popíše příklady spolupráce mezi lidmi ➤ popíše, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci ➤ vyjádří vlastními slovy, v čem je 	<ul style="list-style-type: none"> • lidská setkání • zásady lidského soužití • vztahy mezi lidmi • kulturní život • lidská setkání • vztahy mezi lidmi • vztahy mezi lidmi • naše škola • naše obec, region, vlast • zásady lidského soužití 	<p><u>Výtvarná výchova</u> - Rozvíjení smyslové citlivosti smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření; Ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví v komunitě; Osobnostní a sociální rozvoj – seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, morální rozvoj</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
---	---	---

spolupráce důležitá ➤ uveďte příklad spolupráce na mezinárodní úrovni		
--	--	--

7. ročník

Tematický okruh: Člověk jako jedinec		
Očekávané výstupy z RVP ZV Žák: ➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ rozpozná vlastní chyby při komunikaci s druhými ➤ navrhuje možnosti jejich odstranění a realizuje je	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní svět člověka • podobnost a odlišnost lidí 	PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem <u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, péče o zdraví, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky <u>Matematika</u> - Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a data <u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací

		<p><u>Přírodopis</u> - Obecná biologie a genetika – vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam; Biologie člověka – životní styl</p> <p><u>Výtvarná výchova</u> - Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření; Uplatňování subjektivity – prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností; Ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání; Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, režim dne; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – stres a jeho vztah ke zdraví, civilizační choroby, auto-destruktivní závislosti; Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví a její formy; Osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, morální rozvoj</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví; Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	--

7. ročník

Tematický okruh: Stát a hospodářství

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- na příkladu chování kupujícího a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, v čem je rozdíl mezi hmotným a nehmotným majetkem, a doloží na příkladech ➤ uvede příklad osobního, rodinného, obecního, státního a podnikového majetku a příklady majetku soukromého a veřejného ➤ vysvětlí, v čem spočívá hospodárnost ➤ jednoduše objasní funkci peněz ➤ uvede příklady služeb a statků 	<ul style="list-style-type: none"> • majetek, vlastnictví • majetek, vlastnictví • hospodaření státu • peníze • výroba, obchod, služby 	<p>PT:</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy rodina, bydlení, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, člověk a společnost, cestování</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a data</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - Člověk v dějinách - vývoj lidské společnosti; Kořeny evropské kultury</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl</p>

		<p><u>Zeměpis</u> - Regiony světa – makroregiony; Společenské a hospodářské prostředí – globalizační hospodářské procesy, světové hospodářství, regionální hospodářské útvary; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	--

7. ročník

Tematický okruh: Stát a právo		
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky ➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ➤ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ➤ přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod 		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje formy států podle toho, kdo vykonává moc, a podle toho, kdo stojí v jeho čele, a uvede jejich příklad 	<ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu • principy demokracie 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><u>Výchova demokratického občana</u> - Občanská</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vysvětlí rozdíl mezi demokracií a autokracií ➤ objasní výhody života v demokratické společnosti ➤ uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ➤ popíše fungování voleb do Parlamentu ČR ➤ vysvětlí důležitost voleb pro demokratickou společnost ➤ označí základní lidská práva ➤ uvede příklady základních dokumentů týkajících se lidských práv ➤ vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi ➤ přiměřeně věku hájí svá práva a respektuje práva druhých ➤ shrne důležitost ochrany lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> • státní správa a samospráva • principy demokracie • lidská práva 	<p>společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality;</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy člověk a společnost</p> <p><u>Matematika</u> - Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a data</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - Člověk v dějinách - vývoj státnosti</p> <p><u>Zeměpis</u> - Regiony světa – světadíly, makroregiony světa; Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo světa, globalizační společenské, politické a hospodářské procesy, regionální společenské, politické a hospodářské útvary; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – hudební dílo a její autor</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
---	--	---

7. ročník

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jednoduše vysvětlí, proč vznikla EU ➤ uvede příklad, jaký má členství v EU vliv na běžné občany ➤ popíše vliv EU na Českou republiku ➤ uvede příklad mezinárodních organizací a společenství a jednoduše vysvětlí jejich význam a vzájemnou spolupráci (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) ➤ vyjmenuje významné globální problémy včetně válek a terorismu 	<ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace • mezinárodní spolupráce • globalizace 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Morální rozvoj; Sociální rozvoj</p> <p><u>Výchova demokratického občana</u> - Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Kulturní diference; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Environmentální výchova</u> - Ekosystémy; Lidské</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklad problémů vyplývajících z netolerance mezi lidmi, nedostatečné informovanosti o jiných kulturách nebo mylného pocitu nadřazenosti ➤ vciťuje se do pozice těchto lidí ➤ navrhuje možná řešení ➤ uvede příklad ekologických problémů svého okolí, obce, státu ➤ popíše, jak můžeme svým jednáním a způsobem života, ovlivnit ekologické problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace 	<p>aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy příroda, počasí, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - historie evropské integrace</p> <p><u>Fyzika</u> - Energie – formy energie</p> <p><u>Chemie</u> - Pozorování, pokus a bezpečnost práce – mimořádné události; Směsi – směsi, voda, vzduch; Organické sloučeniny – paliva; Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR, průmyslová hnojiva, plasty a syntetická vlákna</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl; Neživá příroda – podnebí a počasí ve vztahu k životu; Základy ekologie – organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat,</p>
---	--	--

		<p>kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Životní prostředí – krajina, vztah příroda a společnost; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	--

Tematický okruh: Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků ➤ porovná různé typy mediálních sdělení, zprávy z různých úhlů pohledu ➤ vyvodí z toho závěry (kritický přístup k informacím) ➤ zamyslí se nad fungováním reklamy – k čemu a komu slouží, jakých prostředků používá, čím ovlivňuje lidi 	<ul style="list-style-type: none"> • naše obec, region, kraj • naše vlast • kulturní život • kulturní život • zásady lidského soužití 	<p>PT:</p> <p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Fungování a vliv medií ve společnosti</p> <p>MV:</p> <p><u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně věku dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje ➤ argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor ➤ posoudí možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá ➤ sděluje, srozumitelně formuluje a zdůvodní svůj názor ➤ vysvětlí, proč respektovat odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) ➤ používá empatie – umí se vžít do pocitů druhých (menšiny) ➤ vysvětlí, proč je rasismus porušováním lidských práv ➤ ukáže, jak mohou lidé spolupracovat ➤ popíše, jak se projevuje spolupráce v ekonomické oblasti (dělba práce, výroba) ➤ uvede příklady, v čem je spolupráce důležitá 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi lidmi • kulturní život • lidská setkání • vztahy mezi lidmi • vztahy mezi lidmi • zásady lidského soužití 	<p>projev; <i>Literární výchova</i> – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><i>Cizí jazyk</i> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, stravování, oblékání, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><i>Informatika</i> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><i>Dějepis</i> - Člověk v dějinách - vývoj lidské společnosti, dělba práce</p> <p><i>Fyzika</i> - Energie – formy energie</p> <p><i>Přírodopis</i> - Obecná biologie a genetika - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – názory na vznik života a na eutanázii; Biologie živočichů – dělba práce u živočichů; Biologie člověka – životní styl</p> <p><i>Zeměpis</i> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Regiony světa – makroregiony světa; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><i>Hudební výchova</i> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru</p> <p><i>Výtvarná výchova</i> - Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření; Ověřování komunikačních účinků – osobní postoje v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu</p> <p><i>Výchova ke zdraví</i> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a</p>
--	--	--

		<p>ochrany zdraví; Osobnostní a sociální rozvoj – seberegulace a sebeorganizace činností a chování, mezilidské vztahy, morální rozvoj</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - dodržování technologické kázně, zásad hygieny a bezpečnosti práce; Svět práce – volba profesní orientace, zaměstnání</p>
--	--	---

8. ročník

Tematický okruh: Člověk jako jedinec		
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná rozdíly mezi prožíváním, jednáním a vlastnostmi svými a jiných lidí ➤ vysvětlí, proč by se měl člověk snažit poznat sám sebe, a uvede příklady 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní svět člověka • podobnost a odlišnost lidí 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová</p>

<p>situací, ve kterých je důležité znát svou osobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se o vlastní sebepoznání ➤ stanovuje si cíle s ohledem na svou osobnost (zájmy atd.) a plánuje kroky k jejich dosažení ➤ uvede příklady, jak trénovat a posilovat vůli ➤ uvede příklad kladných a záporných charakterových vlastností a jejich projevů ➤ určí své kladné a záporné vlastnosti ➤ navrhne možnosti usměrnění svých záporných vlastností a stanoví si reálný plán ➤ vhodně koriguje své chování a jednání ➤ oceňuje kladné vlastnosti druhých a ve vhodných situacích umí taktně upozornit na jejich nedostatky ➤ uvede možnosti a prostředky osobního sebepoznání ➤ snaží se o sebepoznání - pomocí testů, psychologických cvičení, sebereflexe ➤ navrhuje prostředky k rozvoji osobních předností a překonání nedostatků ➤ kontroluje své chování a jednání a pozitivně je usměrňuje ➤ popíše rozdíl mezi zdravým sebevědomím a sebevědomím nízkým a přehnaným ➤ uvede, co by mohlo přispět ke zdravému sebevědomí 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní rozvoj • podobnost a odlišnost lidí • vnitřní svět člověka • osobní rozvoj 	<p>výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, péče o zdraví, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a data</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Přírodopis</u> - Obecná biologie a genetika – vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam; Biologie člověka – životní styl</p> <p><u>Výtvarná výchova</u> - Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Uplatňování subjektivity – prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností; Ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání; Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, režim dne; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – stres a jeho vztah ke zdraví, civilizační choroby, auto-destruktivní závislosti; Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví a její formy; Osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, morální rozvoj</p>
--	--	---

		<p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví; Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	---

8. ročník

Tematický okruh: Stát a hospodářství		
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti ➤ na příkladu chování kupujícího a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje služby a statky a přiřadí jejich příklady ➤ vysvětlí, čím se zabývá výroba, obchod a služby ➤ popíše „cestu“ jednoduchého výrobku od výrobce ke spotřebiteli ➤ jednoduše popíše chování kupujících a prodávajících ➤ na příkladu vysvětlí, jak funguje trh 	<ul style="list-style-type: none"> • výroba, obchod, služby • principy tržního hospodářství 	<p>PT: <u>Environmentální výchova</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – mluvený i písemný projev</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy bydlení, formulář, dotazník, město, oblékání, nákupy, člověk a společnost, cestování</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů</p>

		<p>čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat, funkce; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj výroby, obchodu a služeb v dějinách lidstva</p> <p><u>Fyzika</u> - Látky a tělesa - měřené veličiny; Energie – formy energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p> <p><u>Chemie</u> - Chemie a společnost – chemický průmysl v ČR</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl; Základy ekologie – ochrana přírody a životního prostředí</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Regiony světa – makroregiony světa, modelové regiony světa; Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo světa, globalizační hospodářské procesy, světové hospodářství, regionální hospodářské útvary; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Práce s technickými materiály; Design a konstruování; Pěstitelské práce, chovatelství; Příprava pokrmů; Svět práce – trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání,</p>
--	--	--

	podnikání
--	-----------

8. ročník**Tematický okruh: Stát a právo**

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány ➤ popíše jejich funkci ➤ objasní, v čem spočívá přínos dělení státní moci ➤ vyjádří vlastními slovy fungování voleb do Parlamentu ČR ➤ vysvětlí, proč jsou volby důležité pro 	<ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu • obrana státu • principy demokracie 	<p>PT:</p> <p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><u>Výchova demokratického občana</u> - Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p>

<p>demokratickou společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní rozdíl mezi pravicí a levicí a uvede jejich základní znaky ➤ uvede příklady, jak by se mohly výsledky voleb promítnout do života občanů ➤ vyloží, podle čeho by se měl volič rozhodovat, a svůj názor zdůvodní <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady základních lidských práv ➤ vybere základní dokumenty týkající se lidských práv ➤ rozdělí práva a povinnosti ➤ hájí svá práva a respektuje práva druhých ➤ vysvětlí, proč je ochrana lidských práv důležitá <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí rozdíl mezi vztahy upravenými právními a mravními normami ➤ objasní, které druhy vztahů potřebují zvláštní ochranu <ul style="list-style-type: none"> ➤ na jednoduchých příkladech popíše závazky a pohledávky vyplývající ze smluvních vztahů ➤ provádí jednoduché právní úkony odpovídající věku ➤ uvede příklad práv zákazníka a spotřebitele a přiměřeně je uplatňuje v běžném životě <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje své povinnosti týkající se právních vztahů, do nichž vstupuje ➤ jmenuje postihy za porušování právních norem 	<ul style="list-style-type: none"> • lidská práva • právní základy státu <ul style="list-style-type: none"> • právní řád České republiky <ul style="list-style-type: none"> • právo v každodenním životě <ul style="list-style-type: none"> • protiprávní jednání • korupce ve státě 	<p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy rodina, škola, město, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj české státnosti a lidských práv</p> <p><u>Fyzika</u> - fyzikální zákony</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Regiony světa – makroregiony světa, modelové regiony světa; Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo světa, globalizační politické procesy, regionální politické; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti podporující pohybové</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla ➤ respektuje a dodržuje právní normy ➤ vyjmenuje orgány právní ochrany a jejich funkce 	<ul style="list-style-type: none"> • právní řád České republiky 	<p>učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><i>Pracovní činnosti</i> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání, podnikání</p>
--	---	---

8. ročník

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět		
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí smysl vzniku Evropské unie a její hlavní podstatu ➤ vyhledá odpověď na otázky týkající se řízení a orgánů EU 	<ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace 	<p>PT:</p> <p><i>Osobnostní a sociální výchova</i> - Sociální rozvoj</p> <p><i>Výchova demokratického občana</i> - Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p><i>Multikulturní výchova</i> Kulturní diference</p> <p><i>Environmentální výchova</i> - Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</p>

		<p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy příroda, počasí, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - historie evropské integrace</p> <p><u>Fyzika</u> - Energie – formy energie</p> <p><u>Chemie</u> - Pozorování, pokus a bezpečnost práce – mimořádné události; Směsi – směsi, voda, vzduch; Organické sloučeniny – paliva; Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR, průmyslová hnojiva, plasty a syntetická vlákna</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl; Neživá příroda – podnebí a počasí ve vztahu k životu; Základy ekologie – organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Životní prostředí – krajina, vztah příroda a společnost;</p>
--	--	--

		<p>Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	--

9. ročník

Tematický okruh: Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje ➤ argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor ➤ uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá ➤ sděluje, srozumitelně formuluje svůj názor ➤ respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků ➤ používá empatie – umí se vžít do pocitů druhých (menšiny) ➤ navrhne příklady spolupráce mezi lidmi ➤ popíše, jak se projevuje spolupráce na mezinárodní úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady lidského soužití • vztahy mezi lidmi • kulturní život • lidská setkání • vztahy mezi lidmi • zásady lidského soužití 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Fungování a vliv medií ve společnosti</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Receptivní řečové dovednosti</p>

<p>► vysvětlí, v čem je spolupráce důležitá</p>		<p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací, komunikace</p> <p><u>Dějepis</u> - Rozdělený a integrující se svět – věda a technika, problémy současnosti</p> <p><u>Fyzika</u> - Elektromagnetické a světelné děje – elektrický obvod, elektrické magnetické pole</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Výtvarná výchova</u> - Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření; Ověřování komunikačních účinků – komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Zdravý způsob života a péče o zdraví – režim dne; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – manipulativní reklama a informace; Osobnostní a sociální rozvoj - morální rozvoj</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
---	--	--

9. ročník

Tematický okruh: Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy z RVP ZV

- Žák:
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stanovuje si cíle s ohledem na svou osobnost (zájmy atd.) a plánuje kroky k jejich dosažení ➤ trénuje a posiluje vůli 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní rozvoj 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, péče o zdraví, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a data</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Přírodopis</u> - Obecná biologie a genetika – vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam; Biologie člověka – životní styl</p>

		<p><u>Výtvarná výchova</u> - Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření; Uplatňování subjektivity – prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností; Ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu</p> <p><u>Výchova ke zdraví</u> - Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy a pravidla soužití ve dvojici a v prostředí komunity; Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání; Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, režim dne; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – stres a jeho vztah ke zdraví, civilizační choroby, auto-destruktivní závislosti; Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví a její formy; Osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, morální rozvoj</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví; Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	---

9. ročník

Tematický okruh: Stát a hospodářství

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ roztřídí příklady majetku na hmotný a nehmotný ➤ roztřídí příklady majetku osobního, rodinného, obecního, státního a podnikového majetku a příklady majetku soukromého a veřejného ➤ uvede příklady duševního vlastnictví, jmenuje zásady ochrany, kterými by se měl řídit ➤ uvede příklady služeb, které banky nabízí (pojištění, financování apod.) ➤ jmenuje zdroje a typy státního rozpočtu a popíše principy jeho rozdělování ➤ uvede konkrétní příklady fungování trhu 	<ul style="list-style-type: none"> • majetek, vlastnictví • hospodaření • peníze • banky a jejich služby • principy tržního hospodářství 	<p>PT: <u>Environmentální výchova</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – mluvený i písemný projev</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy formulář, dotazník, město, nákupy, člověk a společnost, cestování</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat, funkce; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - principy tržního hospodářství v dějinách lidstva</p>

		<p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Regiony světa – makroregiony světa, modelové regiony světa; Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo světa, globalizační hospodářské procesy, světové hospodářství, regionální hospodářské útvary; Česká republika – místní region, Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Tělesná výchova</u> - Činnosti podporující pohybové učení – zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání, podnikání</p>
--	--	---

9. ročník

Tematický okruh: Stát a právo

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování ➤ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů ➤ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady ➤ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí formy států podle toho, kdo vykonává moc, a podle toho, kdo stojí v čele ➤ vysvětlí rozdíl mezi demokracií a autokracií ➤ navrhne výhody života v demokratické společnosti ➤ popíše složky státní moci ČR, jejich orgány a jejich funkci včetně obrany státu ➤ vlastními slovy vyjádří, v čem spočívá přínos dělení státní moci ➤ uvede příklady výhod demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ➤ ve skupině předvede fungování voleb do Parlamentu ČR ➤ z nabídnutých příkladů vybere základní lidská práva 	<ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu • obrana státu • principy demokracie • právní základy státu • principy demokracie • principy demokracie • lidská práva 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Sociální rozvoj; Morální rozvoj</p> <p><u>Výchova demokratického občana</u> - Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání sdělení; Tvorba mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztřídí základní dokumenty týkající se lidských práv ➤ navrhne, jaký je vztah mezi právy a povinnostmi ➤ hájí svá práva a respektuje práva druhých ➤ zdůvodní důležitost ochrany lidských práv ➤ příklady vztahů zařadí mezi vztahy upravenými právními a mravními normami ➤ vysvětlí, proč některé druhy vztahů potřebují zvláštní ochranu ➤ na příkladech popíše závazky a pohledávky vyplývající ze smluvních vztahů ➤ provádí jednoduché právní úkony ➤ aplikuje práva zákazníka a spotřebitele ➤ uvede příklady povinností týkajících se právních vztahů, do nichž vstupuje ➤ uvede příklad postihů za porušování právních norem ➤ navrhne, proč je důležité dodržovat pravidla ➤ respektuje a dodržuje právní normy ➤ přiřadí orgány právní ochrany k jejich funkci 	<ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu • právní řád České republiky • právo v každodenním životě • protiprávní jednání • právní řád České republiky • právní řád České republiky 	<p>informací</p> <p><u>Dějepis</u> - vývoj lidských práv</p> <p><u>Fyzika</u> - fyzikální zákony</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
---	---	--

9. ročník

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy z RVP ZV

- Žák:
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
 - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
 - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
 - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu
 - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí smysl vzniku Evropské unie ➤ vyhledá odpověď na otázky týkající se řízení a orgánů EU ➤ svými slovy vysvětlí pojem globalizace, včetně jejich kladů a záporů ➤ uvede příklad významných globálních problémů včetně válek a terorismu ➤ navrhuje možnost jejich řešení ➤ zdůvodní ekologické problémy svého okolí, obce, státu ➤ popíše, jak může svým jednáním a způsobem života, ovlivnit ekologické problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace • globalizace • globalizace • terorismus 	<p>PT: <u>Osobnostní a sociální výchova</u> - Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj</p> <p><u>Výchova demokratického občana</u> - Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p><u>Multikulturní výchova</u> - Kulturní diference; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><u>Environmentální výchova</u> - Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</p>

		<p><u>Mediální výchova</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MV: <u>Český jazyk a literatura</u> - Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený i písemný projev; Literární výchova – tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p><u>Cizí jazyk</u> - Interaktivní řečové dovednosti – tematické okruhy příroda, počasí, člověk a společnost, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p> <p><u>Matematika</u> - Číslo a proměnná – využití všech oborů čísel; Závislosti, vztahy a práce s daty – zpracování dat; Nestandardní aplikační úlohy a problémy – řešení problémových úloh z praxe</p> <p><u>Informatika</u> - vyhledávání, zpracovávání a využití informací</p> <p><u>Dějepis</u> - historie evropské integrace</p> <p><u>Fyzika</u> - Energie – formy energie</p> <p><u>Chemie</u> - Pozorování, pokus a bezpečnost práce – mimořádné události; Směsi – směsi, voda, vzduch; Organické sloučeniny – paliva; Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR, průmyslová hnojiva, plasty a syntetická vlákna</p> <p><u>Přírodopis</u> - Biologie člověka – životní styl; Neživá příroda – podnebí a počasí ve vztahu k životu; Základy ekologie – organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí</p> <p><u>Zeměpis</u> - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie – zpracování informací a dat; Životní prostředí – krajina, vztah příroda a společnost; Česká republika – místní region,</p>
--	--	---

		<p>Česká republika, regiony České republiky</p> <p><u>Hudební výchova</u> - Poslechové činnosti – orientace v hudebním prostoru, hudební dílo a její autor</p> <p><u>Pracovní činnosti</u> - Svět práce – volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání</p>
--	--	---

Hodnocení žáků má za úkol zvýšit jejich motivaci. Žáci jsou s pravidly hodnocení předem seznámeni a sami plněním úkolů o svém hodnocení spolurozhodují. Učí se tak zodpovědnosti a samostatnosti. Motivující je skutečnost, že dílčí neúspěch lze následnou aktivitou snadno překonat. Jednotlivé oblasti klasifikace:

- kontrolní testy
- aktivní zapojení do výuky (příprava dramatizací a účast v nich, aktivita při vyučování, aktuality, doplňkové materiály, referáty, ankety)
- samostatná práce (dle učebnice nebo zadané učitelem)
- projekty – skupinová práce
- domácí úkoly
- vedení sešitu